

C A M I N S d e R O M A

Lema: "Catalunya serà cristiana
o no serà" (Torras i Bages)

C A M I N S d e R O M A

Lema: "Catalunya serà cristiana
o no serà" (Torras i Bages)

Cant primer

La primavera traça els primers signes
damunt el pergami del vell hivern;
el cel i l'aire han devingut benignes
i apunten les flors blanques en el vern.

Temps ha que els ametllers riuen a l'horta
i són nades les fruites en el blanc
i Catalunya gaiament comporta
la turgent gravidesa del seu flanc.

Del cim encaputxat l'aiguaneu tresca
omplint les fondalades de gerdor,
ornant amb el pinzell de la verdesca
els paratges de roques i secor.

L'esquellerinc desvetlla les ramades,
flauteja el ventijol entre l'arbrat,
i en les branques del cel les nierades
canten a pler la seva llibertat.

El temps joliu mig obre les portelles
signant als horitzons un nou perfil
i pròdigues es vessen les estrelles
dins les àmfores plenes de l'Abril.

Tota la terra es bada i s'esvoranca
i rep gasiva el llagrimaig del tro
i és com una au que agita l'ala blanca
dessota un cel embadalit de flor.

La veu de la campana cau més fina,
l'aire s'aroma d'un perfum novell
i una alegria nova s'endevina
en el volar festiu de cada ocell.

Les clotades retornen a la dansa
amb ritme de tendresa en els capbrots;
arreu la llum i el sol van esplaïant-se
i es precipita l'aigua amb dring de mots.

Sense treva i subtil la correntia
reviscola el fullatge i el conreu
i s'agença el casal i la masia
amb rulls de mareselva al marxapeu.

Capcota s'esmunyí la farigola
-morada pietat del dijous sant-
i el degotís de mel encar tremola
pel calze fresc del romaní odorant.

Temps ha que el vent de Març perdia l'esma
abandonat al seu enclaustrament
i, lassa, s'escondia la Quaresma
cegada pel triomf de Crist morent.

Ara el pollanc pels rierals s'enfila
amb el cos estirat i socallís
i ja difon olor la sajulida
i s'escampa la flaire del narcís.

Torna el púdic esguard de l'oreneta
per l'airívola ruta de costum
i pel brancam mig salta la busqueta
i es veu el verd plomatge del verdum.

Avui la terra encar se sap avara
de l'esplendor fecunda dels seus prats
i Catalunya té un semblant de mare
prometedor de generositats.

Aquest era el paisatge, en aquell dia,
de la terra on neixia l'Orfeo,
d'aquell terror que el Català anuncia
amb l'efluvi esplendent de la cançó.

De l'Orfeo que marxa a Roma Eterna
en un matí d'Abril pròdig d'encant,
en un matí irisat de pau interna
que flota amb alegria desbordant.

Matinada de goig i de bullici
-les roses de Sant Jordi s'han marcit-
i coixeja l'Abril en el desfici
del Maig que ja es redreça escotorit.

Matinada que es trenca en el crepuscle
enarborada amb foc de l'ideal
i l'emoció tensa dada muscle
en l'airecel de la ciutat comtal.

Matinada que duu els senders de Roma
i trasmuda les boires en encens,
de la flor de les verges rep l'aroma,
matinada que frissa el seu començ.

Matí de l'Orfeo que sent fretura
d'esbandir el clamoreig del nostre cant
i emprèn el romiatge que fulgura
sota l'ombra i l'auspici de l'Any Sant.

Cant segon

Feliç Any Sant! vint-i-cinquè del segle,
ornat a Roma amb els millors arreus;
símbol de fe que en el teu clos és regla
i es fa cantúria en l'Orfeó que atreus.

La sendera de Roma és començada
i voleia entre cants l'adéu siau.
L'Orfeó la ciutat acomiada
i "a reveure" li diu el seu Palau.

Per l'areny de la costa esmaragdina,
pel llunyedar cimal cofat de neu,
la cançó catalana pelegrina
cap a la França, pels camins de Déu.

Rutes enllà desfilen les sureres
i els pinacles del temple gironí
i es veu el cor de l'Empordà: Figueres;
de Sant Pere de Roda el monestir.

Fortins encimbellats de la pregària,
símbols de fe que els catalans empeny,
afluències de pàtria mil·lenària
que al redós de l'Església trobà el seny.

Ara és el seny un degotís que escorre's
per la soca dels segles, humanal,
i la paraula del gran bisbe Torras
aflueix rediviva i perennal.

Del bisbe que és nauxer de casa nostra
i el ceptre duu de "La Tradició"
i amb la llum del saber ens deixa una mostra
de l'excels ideal de la cançó.

I l'Orfeó que duu el coratge noble
i la saba de l'arbre jovença
a Roma hi mena l'esperit d'un poble
que és fill de Déu i alhora català;

que ama el terror de la nissaga seva
com el Crist estimava el poble seu,
i com Ell la mirada al cel eleva
perquè del Pare adolla el goig de Déu;

que es gronxa en el va-i-ve de la cadència
i en la simplicitat del ritme en l'art,
i gusta en Haendel la frescor i l'ardència,
la galania excelsa de Mozart;

la sacra majestat dels oratoris
i el missatge de Bach que encén els cors
enfervorits de tots els auditoris
amb l'èxtasi sublim dels seus acords.

L'Orfeó Català que el cant estima
al seu redós acull la veu païral,
i el gra sucós dels mestres arraïma,
l'encuny de la musica universal.

I de la germanívola Castella,
i de les braves regions del mar,
del que nia amb la xarxa o bé amb la rella
(hereus i fills de Roma en l'estel·lar

imperi) canta, dolçament, la glòria
de l'íntim madrigal festós, serè,
i el clamor polifònic de Victòria
amb el llenguatge invicte de la fe.

Cap a Roma duent aquest bagatge
-musica amb aleteigs d'il·lusió-
va l'Orfeó a rendir el seu homenatge
amb un pomell de roses de cançó.

Del Pirineu es va esfumant la serra
i s'ageganta l'amplitud del mar
i desfilen les ribes d'una terra
que empunya el Rosselló per estandard.

Ara s'endinsa pels terrenys de França
i es perd enllà el ciclòpic Canigó;
arreu camps i vinyars assolellant-se
i rodalies en floració.

Ai viles i ciutats catalanesques!
Adéu temple votiu de Sant Joan!
Oh corser mèdieval que encara tresques
i a Perpinyà t'atures, radiant!

Passen planures, caserius, Narbona,
castells en runes i casals antics,
i es veu Arles, cenyida la corona,
com la princesa ornada amb sos bonics.

S'eixampla la bellesa del paisatge
i la història es dilata en la cançó;
passa la fluïdesa del llenguatge
que batega en el cor de l'Orfeó.

Passa l'illot immens de La Camarga
i de La Crau el pedregós camí
i el bes del sol que, generós, allarga
pels camins de Mireia el raig enclí.

Segles llunyans que va nodrint la història
i el record grava amb un cisell daurat,
blasons del comte que erigí la glòria
vora una sana catalanitat.

I passa l'Orfeó encalaforant-se
per les rutes del verb trobadoresc,
del provençal que fascinà la França
i s'infiltrà a Alemanya amb l'aire fresc

de les seves cançons de poesia
i el plectre enamorat del trobador,
que després a la Itàlia s'estenia
allargant-se a Castella i Aragó.

Ai Provença d'antany, com es fa viva
la història feta nodriment del cor!
Ai Provença d'enguany! la rediviva,
la del segle que viu en el record.

Al lluny Nostra Senyora de la Guarda,
el Ròdan, la ciutat i uns quants vaixells,
i molt aprop, mentre decau la tarda,
un bell esclat d'il·lusions entre ells.

Dolça evocació de les cantúries
quan, deixada Marsella menestral,
esbatega un esclat de voladúries
que menen a la Niça triomfal.

La Niça del noranta set! Oh Niça
que un jorn glorificaves l'Orfeo
i el duies de la senda oblidadissa
als carreranyes de l'exultació.

Niça que et fas vivent de remembrances
i el llantió espaviles en els cors,
dels que passant evoquen benaurances...
Niça del temps que en l'Orfeo no mors.

Ençà i enllà cimbren les palmeres,
ençà i enllà invisibles ventijols,
i arreu descabellades oliveres
arrupant-se a la falda dels pujols.

I al lluny la cresta alpina ben nevada,
guaita que el mar vigila enorgullit;
camps i poblats fonent-se en l'abraçada
i un cap al tard que mor entre l'oblit.

Cant tercer

Tot s'enfloca amb caients de juvenesa.
Riu la polícromia en el sembrat.
La Itàlia, joganera en la dolcesa,
al pelegrí anuncia el seu esclat.

Desfila Gènova bulliciosa
i del marbre desfila la blancor.
Solquen els caserius la falda airosa
del paisatge que es dona en la ufanor.

La costa té un encís de casa nostra.
L'aigua jeu adormida en el sorral.
Enllà un retall de barca besa el rostre
serè d'un verd blavís primaverat.

I es veu com trenquen la monotonia
uns quants illots perduts en l'infinit
i unes aloses que pel cel fan via
amb majestat de vol emperesit.

I Roma al lluny que, pausa, va apropant-se
atreta per l'afany dels pelegrins,
de l'Orfeó que vetlla en l'esperança
de consagrar el pa i vi dels seus destins.

Pa d'un amor que feny la terra amada,
vi d'alegria en el conhort del cant,
mescla substancial que ha esbadellada
la fe que en el cofret del cor roman.

Pels arreplecs dels senderons, deserta,
la tarda amaga el faldellí fulgent
i Roma que, llunyana, fou incerta
ara esdevé segura i acollent.

Roma dels cristians, mare en els segles
de les humanes generacions,
de les que es perpetuen en les Regles,
de les que vincla el torbellí dels mons.

Cenacle de la fe, ahir colgada
sota la petja del dogal pagà.
Roma que freturava l'abraçada
i al crit de Constantí es va trasmutar.

Roma del nostre temps, Roma bastida
amb la fecunda sang del Coliseu
i amb la pregària feta Pa de vida...
Roma de catacumbes per trofeu.

Pedra angular del món i avui eterna,
oh nord dels ideals de l'Orfeó!
Roma d'ahir i de sempre; a tu es prosterna
perquè li beneeixis la cançó.

Ciutat de Déu d'amor mediterrània
amb unció d'onatge en el cel blau.
Oh pàtria que esdevenís nova Betània
i els fidels ressuscites a la pau!

Pels teus carrers i places són confuses
les ombres de la fe, la història i l'art;
flota un pampallugueig de flors il·luses
que cauen de la túnica estel·lar.

Tu reps en cada pedra cristiana
la veneració del pelegrins
i dons la fastuosa caravana
del cisell en fontanes i jardins

i el do que presideix la meravella
de Rafael, el geni harmoniós,
on el concepte és llum que es renovella
en la transfusió dels bells colors.

Tot l'Orfeó és en festa de família
 quan per les catacumbes troba el bleix
 de la que fou la virginal Cecília
 -nard de musica- la que en vida creix

fidel al cant en rims de presentalla
 que el jorn de noces va brindar a l'Espòs,
 absorta en l'harmonia que embolcalla
 la integritat de l'ànima i del cos.

I admira en majestàtica esveltesa
 com es dreça la Creu del Vaticà
 amb la potència en foc i la grandesa
 sublim de Miquel Angel: el tità.

Tot batega a l'uníson: confluència
 on adollen els rius de l'ideal
 i tot batega en la magnificència
 dels camins d'una Roma imperial.

Ciutat Eterna que té el Crist per cima
 i té per escambell l'humil daler
 de tot aquell que al seu voral s'arrima
 persignat amb les aigües de la fe.

Avui la veu de l'Orfeó es propaga
 duent un tast de l'ànima als oïents
 de la Roma que ansia la manyaga
 de les cançons nostrades i fervents.

Avui el pelegrí orfeonista
 és en la seu pulcríssima de l'art,
 talment com una vena d'ametista
 del cant de la catalanesca llar

que en places i carrers es multiplica
 amb l'aurèola d'or del seu terreny
 i reparteix el fruit de la musica
 amb la virtut harmònica del seny.

Cant quart

Té l'Orfeó un encís d'escolania
 quan pels temples de Roma va cantant
 aquell "Rosa d'Abril" d'advocacia
 que senya les visites de l'Any Sant.

Ell esbandeix del romaní l'aroma
 i duu al faldar l'oreig de Montserrat
 i amb devota unció trasplanta a Roma
 l'efusió del nostre Principat.

D'aquesta guisa Roma s'abellia
 amb canticels d'àngels i de cel
 trameses per ocells de melodia
 de les arque sagrades d'un Carmel.

Del Carmel que desplega les banderes
 de l'amor i la fe en el Vaticà,
 d'una muntanya ungida d'oliveres
 que encensa l'ideal del Català.

!Com es fa viva avui la recordança
 del jorn, que per virtut de l'Orfeó,
 el Papa assaborí la delectança
 gronxat en el bressol de la cançó!

La sala era un nial de joia clara
 quan passava, entre esguards enfervorits,
 la majestat augusta del Sant Pare
 amb l'hissop de la Creu a flor dels dits,

amb la suavitat que es manifesta
 en el verb del col.loqui, mansuet;
 la santedat del nom damunt la testa
 i l'invisible foc del Paraclet.

Catalunya present vora el Sant Pare
 inicià l'ofrena del seu art;
 si un temps dels temples emergia, ara
 irradia en tonada popular.

I tusten el record París i Londres
 amb un fèrvid tritlleig d'oració,
 gresol de cànctics on els cors van fondre's
 al flameig musical de l'Orfeo

oïnt "La mort de l'escolà" que un dia
 l'estre de Nicolau ens dava, alat,
 com un joiell del cor fet melodia
 fulgint en una ploma d'inspirat.

I avui davant la càtedra de Pere
 de nou impregna el vers de Verdaguer
 i en el seu vas el ritme es fa senyera
 d'un balanceig dolcíssim de cloquer.

!Oh llum de Montserrat que en flor t'esgranes
 i al Papa et dons amb pètals de cançó!
 !Oh vessament d'aromes catalanes
 del flascó de les veus de l'Orfeo!

Tot pel Sant Pare és sol de poesia
 dessobre la nevada dels seus anys.
 Tot és suavitat de correntia
 eixamorrent-li els paternals afanys.

!Ai refrigeris de la pau serena!
 !Ai degotís d'amor que es dava amb ells
 quan pel Papa esclatava en bella ofrena
 la nadalenca flor: "El cant dels ocells":

missatge de la dolça Catalunya
 que duu la melangia per ressort,
 tremolament de goig que en plor s'encunya,
 cançó d'infant amb bressoleig del cor.

El Papa s'enamora del cant nostre
i embadalit s'amara del seu bleix;
la tendror resplendeix en el seu rostre
i en l'harmonia l'esperit s'acreix.

El Papa beneïa la senyera
i amb el somriure amanyagà els infants
i era el seu front coloma missatgera
de la joia rebuda en nostres cants;

del cel d'aquella joia que és eterna
i és rou pels pelegrins i és unció
quan baixa per a tots papal, paterna,
la gràcia de la benedicció.

I sembra amb el consell per tal que arrelli
en el solc de cada ànima, ufanós,
avivant la llavor de l'Evangelí
amb les aigües del cant religiós.

I en ell sigui, frutosa, la tonada
simple i humil del càntic popular
i el broll de la tradició nostrada
trobi en l'Església el fonament i el far.

Tot l'Orfeó vinclat davant del Pare
rendeix tribut a la paternitat
d'aquell que en nom del Crist duu amb la tiara
el ceptre de l'augusta autoritat.

D'aquell que és Veritat en la paraula
i fou en el convit de l'Orfeó
el comensal d'honor i el cap de taula
nodrit amb el pa i vi de la cançó.

Epíleg

Adéu bresques de mel de l'audiència!
 emoció que vius a flor de mans.
 Ai primera enyorança de l'absència
 que s'infiltra en el cor d'uns catalans!

L'ocell de l'exultança plega l'ala
 i retorna a la calma del seu niu;
 s'han extingit els ecos de la sala
 i en breç de cànctics l'Orfeó somriu.

Avui els pelegrins són el sagrari
 de la paraula càlida del Crist
 caiguda, com manà, damunt l'erari
 de la fe i la musica, d'imprevist.

Tot l'Orfeó és avui en juvenesa
 -ai flamejar del verb en mot papal!-
 i sent a dintre d'ell la gravidesa
 d'una novella era musical.

El Crist visible ens deia l'harmonia
 amb la seva tonada d'ancià
 i la cançó nostrada s'aspergia
 aromada amb el bes del Vaticà.

No moriren les dolces recordances!
 El temps no ha fet possible l'abandó!
 Encara lluu l'anell de nuviànces
 que de Roma ens portava l'Orfeó.

La cançó popular i la sagrada
 pel Papa s'abraçaven a pleret
 amb clamors d'una veu iniciada
 sota el mestratge de Lluís Millet:

el qui feu un prodigi de la forma
i és de nostres cançons el taumaturg,
el qui tingué la humilitat per norma
sens la nefasta túnica de l'urc

i féu de la musica un sacerdoci
perquè en el cant s'esplaiï el goig de Déu,
aquell que mai no fou garfit per l'oci
i l'ànima tingué banyada amb neu.

Lluís Millet que en Crist ens agermana,
apòstol de la fe en l'amor del cant,
timó de l'harmonia catalana
en la nau de l'Església militant.

Lluís Millet de l'Orfeó que canta
i difon la pregària de la fe
en la tradició que és viva i santa
i és sang d'una nissaga en el voler.

Lluís Millet que salta la frontera
amb la fe en els cantaires, arborat,
i s'enduu amb la batuta jogassera
els homes de la bona voluntat.

Lluís Millet! Oh màgic ostensori
de la tenacitat d'un ideal!
Avui davant ton veire mortuori
un poeta és proclama el teu herald.

Il·lusió en uns rims de poesia,
jovenesa en l'ardor dels grans afanys
quan totjust el poeta descobria
l'efusió sublim dels tendres anys

en l'or d'un homenatge que s'encunya
amb empremtes d'amors de pàtria i Déu (1)
pel jovent cristià de Catalunya
que segueix tes petjades de romeu.

(1) al·lusió a l'homenatge de la F.J.C. de C. al Mestre.

Oh tremolors de llum que en cants es bolca!
 Oh indicible fervor d'aquell encís!
 Humil passaves amb el cant que solca
 la recòndita fe d'aquest país

en els Goigs a Maria, Verge esclava,
 i en l'amor al Santíssim Sagrament,
 tabernacles on l'ànima trobava
 el nèctar del teu cast abrandament.

Lluís Millet de l'Orfeó que vibra,
 Orfeó Català del teu Millet,
 Orfeó que amb el cant senyes el llibre
 on s'apleguen els fruits del nostre esplet.

"Catalunya serà si és cristiana",
 i tu símbol del cant d'aquest terror
 ens brindes la dolcesa que desgrana
 la melodia que de Déu ens ve.

Lluís Millet, àngel de nostra glòria,
 inextingible far de l'Orfeó,
 accepta al monument a ta memòria
 els arpegis en flor d'un trobador,

d'un esperit que viu, com la coloma,
 en vols de cristiana llibertat,
 i amb tu i amb l'Orfeó, en el cor de Roma,
 sent el desvari de l'eternitat.

- o o o -

" L A P R I M E R A C O M U N I Ó "

En recordança del seixanta Aniversari
de la fundació de l'ORFEO CATALA .

" LA PRIMERA COMUNIÓ "

=====

Dia 6 de setembre de 1891 avui, 6 de setembre de 1951, al complir seixanta anys d'aquell gloriós dia, que nasqué l'ORFEO CATALA, vaig assistir a la sessió commemorativa.

Fou per a mi, el dia aquest, com aquell dels meus onze anys que, preparat davant de Déu, vareig rebre la Primera Comunió; avui, als vint-i-nou anys, davant dels homes, preparat com un infant, coneixedor de la llengua catalana, de la música, de les coses de la nostra terra, vaig sentir dintre meu, al esbossar el record d'aquells grans homes, que la seva fe entrava dins meu, que els meus sentits s'omplien de la flaire que un dia ells crearen, i com l'infantó va sentir a Déu dintre seu, jo, home avui, rebia l'ànima d'ells que, per sempre, perdurará en el meu jo, i quan oí que el gran Mestre de l'Orfeo Català, en Lluís Millet, al vinticinqué Aniversari cridava : FILLS MEUS !!, jo em vaig sentir, fill d'un dels fills que té el Mestre.

En sentir parlar aquells fills del Mestre que convisqueren les seves angories, les seves alegries, hagués volgut sentir-me tant vell com ells per haver-les compartit i, a l'ensem, em complau ésser jove per ajudar com el granet més petit de la gran massa de l'Orfeo, perquè, el que ells crearen, perduri fins a l'eternitat; poguer lluitar per la seva fe, compartir les angories i celebrar les alegries, sentir amb devoció quan el nostre Orfeo aixeca al cel el cant sagrat, els cants del poble, lamentant no posseir el do d'ells per unir la meua veu a la de tots. Però, sí, cantaires, germans, el meu esperit està amb vosaltres, junt a tots, i quan el Mestre empunya la batuta, jo també, com vosaltres, aixeco la meua ànima al cel.

Es revisqueren moments de dolça recordança, parlaren de tots els grans homes que, seguidors d'aquells trenta, que, al carrer de Lladó, iniciaren la gran tasca; fer una relació d'ells fora llarga i podria cometre la falta imperdonable de deixar-me'n un, per tant foren tots ells els que seguiren

la tasca començada per els grans Mestres, els cantaires, els socis i els anònims protectors, i tots units, formant una massa compacta i ferma, sota la directiu d'aquella incommensurable fe anaren fent gran, majestuosa, aquesta obra immortal; esdevingueren grans sacrificis, vides consagrades amb l'únic anhel d'aixecar, sempre amunt, el nostre Orfeó com més aprop del cel pogués romandre; cada home que passà per ell, era un pas més enlaire; ningú retrocedí; sempre avant, amb la senyera enlaire, amb el cor ple de l'aire pur que avui fa seixanta anys llençaren a l'àmbit celestial.

Oirem el Sr. Aureli Campmany, l'únic component d'aquells trenta que plantaren la primera llavor i que resta entre nosaltres; els altres, en la seva gloria celestial, també sentirem que eren al nostra cor. En Aureli Campmany, amb paraules sencilles, però plenes d'amor, ens explicà les primeres passes de l'Orfeó; ens trobarem tots embolcallats amb aquell mantell que uní als components de la primera sessió; les angúnies, els treballs que tingueren per a contrarrestar la força de la gent que no creia amb aquella fe i amb anhel pacient; no decaïent un sol instant, crearen la massa grandiosa de l'ORFEO CATALA que ha estat, i n'és, una de les glòries més esplendoroses de la nostra terra catalana, que ha acollit i agermanat totes les músiques de tots els pobles, fent-les germanes amb la nostra.

Es per aixó, cantaires, que mai deixarem de sentir les vostres veus i que cada dia s'aixecarà més la fe de tot un poble que mai morirà, seguint la llum que avui fa seixanta anys encengueren uns homes que Déu posà a la nostra terra, per fer més fermes les llaçades de la nostra llengua que ens agermana a tots i ens fa estimar més, tant com la mare al seu fill.

Els cors purs, que encara sentim la seva flaire, flaire de primavera sempre eterna, amb ells volem seguir amb devoció llurs petjades que ens ensenyaren a estimar la terra catalana i aixecà fins Déu la puresa dels seus cors amb l'expressió celestial del cant i la música.

ORFEÓ CATALA , diem Mestre LLUIS MILLET, doncs, al pronunciar un no es pot deslligar l'altre, van units amb llaços tant forts, que són, talment, una sola peça. Fôu l'home designat per Déu per a començar aquesta tasca, donar-li vida i, amb ella, la seva, car l'Orfeó n'era la pròpia i així, en lluita constant, sempre tirant amunt, no planyent esforç, ni treball, per aspre i feixuc, superant sempre l'esforç passat, al arribar el vinticinqué Aniversari deïa :

GERMANS, AL-LELUIA !! Fa avui vint-i-cinc anys que començarem una bella obra; i tothom diu qué bella l'hem feta. Fa vint-i-cinc anys que començarem amb somnis i amb il·lusions de joventut, i, de somni en somni, d'il·lusió en il·lusió, com volant i pujant en escala lluminosa, ens trobem en un replà de la muntanya ideal i els papellons radiants de les lloances eixuguen, del nostre frònt, la suor del nostre treball lleuger !

AL-LELUIA, GERMANS !!

Però ací sols era el replà de la dolça muntanya i el camí emprés no era finit; seguiren, sempre, pujant, portant, arreu del món, la senyera dels nostres cants, la nostra germanor musical amb tots els pobles per sentir-nos tots agermanats amb la puresa del cant i la música; passaren vint-i-cinc anys més, i ell, ja vell, però jove de cor, d'esperit i d'ànima, arribà a la fi que Déu li havia posat, cinquanta anys donant la vida a l'Orfeó; i en arribat aquell dia dolorós per tots els que en terra deixava, per seguir el camí del més enllà, el seu últim pensament, en el llit mortuori, amb el cos rigid, i aixecant el dit al cel, deixant escapar pel seus llavis les últimes alenades de vida digué :

" Jo, allí dalt, si que els celebraré"

Germans tots, davant de tant d'amor, de tanta sublimitat, còm no donar la vida per seguir les ensenyances d'aquest Apóstol, doncs, per el nostre Orfeó fou el gran Mestre i Apóstol !! Ell digué : AL-LELUIA GERMANS !! i nosaltres hem de repetir el seu crit : AL-LELUIA GERMANS !!

Per ell... per ells.... per tots els que moriren, per ells que ens ensenyaren a estimar la terra, i la terra es la mare de tots, seguim-los, que ells, en l'àmbit celestial, no ens deixaran, un sol instant, de guiar-nos, com va fer ell en vida, i avui com Apòstol nostre.

Hem d'eixemplar el pit, respirar amb puresa, perquè aquesta obra que és nostre Orfeó, que ells crearen, segueix en bones mans. La batuta del pare passà al fill, el Mestre Lluís Mª Millet, que continua empunyant-la amb la mateixa fe que li donà el seu pare, com una herència inquebrantable d'amor a totes les coses que ell estimà i venerà, i, el nostre Mestre d'avui farà, amb tot honor, ésser mereixedor de ser fill del gran Mestre Lluís Millet.

Al costat d'ell, com ans tenia el seu pare, resta una estel·la lluminosa d'homes que, de tot cor, com ell, segueixen la llum, alimentant-la amb el seu treball ple d'amor a casa, a la nostra mare terra, homes tots ells que senten amb el cant i la música que l'ànima els acosta més als cors de tots els homes i cloent-nos tots en un, qualsevol d'ells, al sentir parlar al nostre President, queda ben bé comprés que el seu esperit és també d'un d'aquell venerat que un dia ara farà seixanta anys crearen l'ORFEÓ CATALA i, per sempre més, aniran sortint homes purs de cor amb fe i devoció, per mantenir i aixecar més amunt aquesta obra meravellosa que és el nostra ORFEÓ CATALA.

I ara vindran les festes del seixanta Aniversari, totes plenes de llum i esplendor, car seran les festes d'aquesta Primera Comunió, amb la mateixa alegria de l'infant que ha comprés una fe profunda i inquebrantable. Avui, en oir, els cants amb tota la fe dintre meu, més compresos, més estimats, refermaran una joia que han retransmés aquells venerables homes, de pares a fills, i arriba avui a nosaltres per la gloria de tots els passats; i els presents i veniders seguiran escoltant, amb devoció, enaltint amb joia, estimant amb cor i ànima, aixecant, sempre, amb humilitat, els cants del poble que estimen, amb ofrena a Déu de l'amor de la terra catalana a tots els

pobles germans que estimin i tinguin fe en el sublim, en l'infinit, encarnat
amb els cants que, arreu del món, tenen ressò dels cantaires del nostra
ORFEÓ CATALA.

PEL NOSTRE ORFEÓ CATALA, AL-LELUIA, GERMANS !!!.

=====

Barcelona 6 setembre de 1951.